

[Ole Bjørn Kraft.]

kan i en given situation blive afgørende for hele folkets fremtid.“

Jeg har lov at sige, at jeg under alle omstændigheder gennem den udtalelse ikke var i modstrid med, hvad der faktisk senere hændte, og hele 1930erne igennem stillede mit parti gang på gang forslag til styrkelse af værnet og til sikring mod overrumpling. Jeg betragtede også forslaget af 1937 som en tilnærmelse til dette synspunkt, men det slog ikke igennem, heller ikke i forberedelserne til modvirkning af en overrumpling. Og dette var naturligvis ikke ubekendt i de ledende politiske og militære kredse i Tyskland. Da tanken om det dansk-norske felttog opstod, havde man her fra Danmark ved vor passivitet på forhånd slået de stærke tyske militære kræfter, der var imod dette felttog; og vi ved nu, at det var meget stærke kræfter, der havde advaret derimod ved at sige: det kan ikke gennemføres, for Danmark vil gøre modstand med alt, hvad det har, og selvom vi kan løbe modstanden over ende, vil den være så stærk, at den timeplan, som det er nødvendigt at gennemføre, hvis det norske felttog skal give et resultat, er kompromitteret og ødelagt; thi Danmark skulle være besat og være udgangspunktet for angrebet på Norge i løbet af højst 2—3 døgn. Men dette våben havde vi slået dem af hænde gennem vore offentlige udtalelser, gennem manglende styrkelse af vort forsvar og gennem den holdning, som vi indtog — og som det ærede medlem hr. Skytte nu synes var ganske fortræffelig, et vidnesbyrd om politisk klogskab.

Jeg mener således, at det ikke vil kunne afvises, at en anden neutralitetspolitik og en anden forsvarspolitik kunne have ført til et andet resultat for vort land end det, der kom til at foreligge, og at opfyldelse af 19. januar-erklæringen efter ånd og bogstav endogså så sent som den 1. til 4.—5. april havde givet en mulighed — jeg siger ikke mere — for, at et angreb ikke var sat ind. Og hvis det virkelig var kommet og en dansk kamp var blevet taget op, selvom den kun var af kort varighed, kunne det måske have fået afgørende indflydelse på begivenhederne i Norge.

Hertil siger det ærede medlem hr. Poul Hansen (Kalundborg), at det ville kun have været en nytteløs demonstration i den da-

værende situation, som ville have kostet mange menneskeliv og stor materiel skade. Det er måske rigtigt, men det er ikke helt sikkert, at en sådan demonstration ville have været nytteløs. Ingen ved, om vi, hvis vi havde sat alt ind på at yde denne modstand selv med de svage kræfter, vi havde, ikke havde forsinket hele sagen så meget, at det ville have været en stor hjælp for vore norske frænder og derved i det lange løb også en styrke for Danmark. Men „kun en demonstration“ ville det ikke have været, hvis vi havde fulgt 19. januar-erklæringen og havde levet op til den, således som regeringen begyndte på, da den gav den store bevilling på de 65 mill. kr.

Hvor meget af den modstandskamp, der sprang frem efter besættelsen, var ikke også en demonstration, men vil nogen her i salen derfor påstå, at den var nytteløs? Jeg synes, det er vigtigt at få fremhævet dette, for der må ikke fra denne debat brede sig den opfattelse, at en kamp er nytteløs, selvom man ikke på forhånd kan regne med, at den lykkes. Lad os ikke glemme det, når man nu taler disse tilsyneladende så kolde og kloge ord. Var Norges kamp ikke også på forhånd håbløs? Var Norges kamp ikke også i mange henseender kun en demonstration, når man ved, hvor svag og hvor spredt den var? Men kampen blev kæmpet, og ingen vil i dag påstå, at den var nytteløs. Hollands kamp var meget kortvarig, det blev løbet over ende på ingen tid, men de tog kampen og lod deres rige byer skyde i ruiner. Vil nogen sige, at denne kamp var nytteløs? Eller var Belgiens kamp, som også var kortvarig, nytteløs? Resultatet var på forhånd givet med den overmagt, der var, men hvad var det, der skete gennem denne kamp? Der skete det, at den tyske krigsmagt blev slidt op, at dens materiel blev ødelagt, således at den, da den afgørende kamp kom, ikke var så stærk, som den ellers ville have været.

Her var vi altså ikke med. Vi kunne have ydet et bidrag. Vi gjorde det ikke. Vi kunne have tilrettelagt vort forsvar på en sådan måde, at den mulighed ikke kan afvises, at Norge ikke var kommet med. Man kan diskutere, om man kunne have handlet anderledes den 9. april om morgenen, det vil jeg på ingen måde bestride, men lad os ikke fæstne os i den opfattelse, at den politik, vi